

Herinneringen aan het REM-eiland

Recentelijk schreef ik over de verzameling speldjes – met betrekking tot radiostations uit het verleden - die ik nog steeds heb. Eén van de leuke reacties, die ik daarop kreeg, was afkomstig uit Norwich in Engeland en wel van Andrew Dawson. Hij stuurde me, geprikt op een stukje karton, een exemplaar – in mint conditie – van een speldje van het REM-eiland, dat me tot op dat moment geheel onbekend was. Ik stond erbij stil dat dit speldje toch al wel 49 jaar geleden aan de man/vrouw werd gebracht.

Het bracht me in gedachten bij een ander bericht, dat ik recentelijk, op zoek naar een ander onderwerp, vond in het krantenarchief van het Nieuwsblad van het Noorden. Voor diegene, niet op de hoogte, kan ik melden dat er in 1964 voor de kust van Noordwijk een kunstmatig eiland in internationale wateren stond, vanwaar radio- en televisie-uitzendingen werden uitgezonden, gefinancierd uit reclame-inkomsten. Tal van protesten, vooral vanuit de politieke hoek en die van de toenmalige publieke omroepen, leidden tot wettelijke maatregelen, waardoor in december 1964 een einde gemaakt kon worden aan de activiteiten van de REM. Het artikel, waarop ik doel, kwam uit de krant van 18 november van dat jaar, waarin men zich afvroeg of er een geheime afspraak was tussen de regering en de leiding achter 'de REM'.

Populariteit

De zender heeft in de afgelopen maanden een grote populariteit opgebouwd, die zal maken dat zeer velen in binnen- en buitenland zich met enig leedvermaak afvragen hoe de regering precies denkt in te grijpen.

Ondanks aandrang uit de Tweede Kamer heeft minister Scholten (Justitie) nooit meegedeeld hoe zij de opsporingsambtenaren aan boord van het televisieplatform denkt te krijgen. Moet daarvoor de marine worden ingeschakeld?, zo kan men zich afvragen.

Zullen de bewoners van het platform de ladder uithangen of zullen zij geen vinger uitsteken voor de mannen die proces-verbaal komen opmaken en beslag op de zender zullen leggen? De meest ridicule situaties zijn denkbaar.

● Bestorming

Het ligt voor de hand dat de regering dit soort situaties het liefst wil vermijden, vooral als de REM de bestorming van haar platform zal uitzenden.

De maatschappij maakte echter tot voor kort allerminst de indruk zich vroegtijdig naar de wet en de wensen van de regering te zullen schikken.

De ledenwerfaktie voor de televisie- en radio-omroepstichting Tros heeft echter wijziging gebracht in de situatie. Deze aktie werd in drie dagen uit de grond gestampt na kontakt met en misschien op aanraden van het ministerie van O., K. en W.

De aktie zal het ministerie kunnen onthullen hoe populair de REM eigenlijk is in Nederland. Voor de maatschappij zelf zal de aktie een stevige ruggesteun zijn in pogingen om het leven te rekken.

Het schijnt dat men op het ministerie nogal onder de indruk is gekomen over het aantal sympathisanten dat

de REM-Tros in weinige dagen bij elkaar heeft weten te krijgen.

● Aanpassen

Als de maatschappij bereid zou zijn om zich zodanig aan te passen, dat zij voor een zendconcessie in aanmerking zou kunnen komen, zouden deze sympathisanten te vergelijken zijn met de leden van de gewone omroepverenigingen.

Het resultaat zou zijn dat er een zuil bijkomt. Deze aanpassing zou dan snel moeten geschieden, zodat de REM nog

vóór de uitvoering van de wet een concessie krijgt en dan gewoon kan doorzenden.

Men acht het echter waarschijnlijker dat de regering het metterdaad optreden tegen de REM wil afkopen door de maatschappij op de een of andere manier deel te laten nemen in de televisiereclame die binnen afzienbare tijd zijn intrede zal doen in de Bussumse televisie.

● Voorbehoud

Dit zou een verklaring zijn voor het nadrukkelijke voorbehoud dat de regering heeft gemaakt voor de door de pacificatiecommissie voorgestelde exploitatievorm.

In plaats van de dagbladpers zou dan de REM alleen of met anderen de reclame gaan exploiteren.

In ruil voor deze toekomstkans zou de maatschappij zich bij afkondiging van de tegen haar gerichte wet zonder meer uit de ether moeten terugtrekken, zodat de regering gezichtsverlies wordt bespaard.

In het artikel werd gesuggereerd dat de regering het niet tot een open krachtmeting met de REM zou laten komen. Maar op grond van een geheime afspraak met de REM zou deze organisatie voor een concessie in aanmerking komen op voorwaarde dat zowel het radio- als televisiestation voor de afkondiging van de anti-REM-wet vrijwillig uit de ether zou verdwijnen. Na aanvaarding van de wet in de Eerste Kamer, dat op dat moment werd aangenomen dat het zou gebeuren, naderde met rasse schreden het moment dat de regering zou gaan ingrijpen. Zelfs werd al het vermoeden uitgesproken dat dit half december van 1964 zou gaan plaatsvinden.

Uiteindelijk greep de regering in en werden de uitzendingen stilgelegd. Het eiland heeft nog tot ver in deze eeuw op zee gestaan en is sinds enkele jaren een bezienswaardigheid en restaurant in Amsterdam.

Op de foto, genomen door Jelle Boonstra, breng ik een laatste bezoek aan het eiland voordat het van zee verdween.

